

LODEWIJK over HONDEN 1

een bloemlezing: 'De reis van de Stella Polare 1899-1900

door Lodewijk van Savoye, hertog van Abruzzes.

compilatie door: Eris Koops

De hond is zonder twijfel het beste van alle dieren, die de mens nuttig kunnen zijn op een expeditie met sleden op het ijs der poolzeeën. Hij heeft het voordeel dat hij des-noods zijn gelijke opeet, wat noch de paarden, noch de rendieren doen. Hij weegt weinig en men kan hem gemakkelijk transporteren op lichte sleden en op stukken ijs. Zijn dood is een gering verlies, vergeleken bij dat door de dood van een paard of een rendier veroorzaakt.

De beste sledehonden bevinden zich in Groenland en Oost Siberië, maar de Deense regering had de uitvoer ervan verboden, en uit Oost Siberië was het moeilijk ze te krijgen. Daarom verschaftte ik mij honden uit West Siberië, die ook goed zijn, en in juli 1898 werden er 120 besteld bij Alexander Tronheim (dezelfde die ook de honden voor Nansen bezorgd had.) De engelse vice-consul in Archangel, de heer Henry Arthur Cooke, was zo vriendelijk, uit bijzondere belangstelling voor de zaak, de correspondentie met Tronheim op zich te willen nemen, waarvoor ik hem ten zeerste dankbaar ben....

....Om het schip niet te veel stuurlast te geven, werd het voorruim bestemd voor het voedsel der honden. Dit voedsel, dat voor het grootste deel uit gedroogde vis en beschuit bestond, nam veel ruimte in bij zeer weinig gewicht.... ....Professor Nansen was zo vriendelijk mij twee van zijn honden te geven, die op de Fram geboren waren....

Toen de officiële bezoeken gebracht waren aan de gouverneur generaal Engelhardt en aan de ondergouverneur prins Gorciacov, die zo vriendelijk was geweest aan boord te komen bij aankomst van de Stella Polare, ging ik daarna met de Engelse viceconsul de heer Cook de honden zien.

Bij het binnentreden van hun hok, richtten deze zich woedend huilend op, met de kop naar ons toegekeerd. Hun voorkomen was weinig geruststellend, maar nauwelijks had ik er enige gestreeld, of ik bemerkte dat zij niet zo woest waren, als zij op het eerste gezicht in het hondenpark schenen te zijn. Zij hadden angst voor de mensen, zich de vele stokslagen misschien herinnerend, die zij van klein af hadden gekregen, en dat zij vast moesten liggen, was om te voorkomen, dat zij elkaar zouden verscheuren. Na enige ogenblikken was het concert geëindigd, dank zij enige flinke zweepslagen aan de meest weerspannige. Zij gingen liggen en ik kon ze nauwkeurig bekijken.

Er waren er 121, één meer dan het vastgestelde aantal. Er waren witte, wit en zwarte, zwarte, bruine ijzerkleurige, sommige slank van vorm, andere dik en zwaar, met dik en kort krullend en lang haar, met spitse of gedrongen kop. Alle hadden een brede borst, sterke poten, spitse rechtopstaande oren en een lange staart als een pluim of uitgerafeld naar gelang van het haar, min of meer gebogen omhoog gedragen.

Sommige geleken op dikke vossen, andere op wolven; deze blaften, de andere huilden. De grootste bereikten 60cm. Door de hitte verhaarden ze bijna allen, en ze waren mager en ingevallen, hetzij dat ze niet goed gevoed waren, hetzij door de muggen, hetzij doordat ze vermoeid waren van de reis.

Toen ik in zulk een toestand die dieren zag waarop ik zozeer rekende, begon ik ernstig ongerust te worden dat zij niet in staat zouden zijn de vastgestelde afstand af te leggen. Trontheim had goed zeggen, dat die honden niet naar het uiterlijk beoordeeld moesten worden op dat ogenblik. Ik slaagde er niet in mij hiervan te overtuigen, en de marsdagen van Peary en Wrangel schenen mij een droom toe, die met andere dieren te verwezenlijken kon zijn, maar nooit met de beesten welke ik voor mij had. De meute was gebracht door Alexander Ivanov Trontheim, van noorse afkomst maar rus van geboorte. Hij was met twee anderen van Tobolsk in West Siberië vertrokken tegen het eind van mei, en was langs de rivieren Tobol en Toera naar Toemen gegaan, daarna per spoor van Toemen naar Koltass om langs de Dwina naar Archangel af te zakken; in het geheel een reis van 1100 mijlen. Hij was de eerste tien dagen van juni in Archangel aangekomen.

Langs de kusten van de poolzeeën bedienen zich de inboorlingen van Siberië, de Ostjaken, de Yakoeten, de Tsjoeksten, behalve van rendieren ook zeer veel van honden voor het trekken van de sleden. Ziehier wat baron Wrangel schrijft, die drie jaren in Oost Siberië heeft geleefd, en die zich van de honden uit die streken op zijn tochten bediend heeft: "Van alle dieren die in de noordelijke streken leven, verdient er geen zozeer de aandacht als de hond. Hij is de metgezel van de mens in elk klimaat van de zuidelijke eilanden, waar hij zich met bananen voedt, tot de Poolzee, waar vis zijn voedsel is, maar hier werkt hij op een wijze waaraan hij niet gewoon is in de door de natuur meer begunstigde streken. De noodzakelijkheid heeft aan de bewoners der noordelijke streken geleerd dit betrekkelijk zwakke dier voor het trekken te gebruiken. Op alle kusten der Poolzee, van de rivier Obi tot de Beringstraat, in Groenland, in Kamtsjatka en op de Koerilen, dienen de honden tot het voorttrekken der sleden, beladen met mensen en materiaal, over aanzienlijke afstanden.

De honden tonen veel overeenkomst met wolven; zij hebben lange scherpe en vooruitstekende koppen, puntige en rechtopstaande oren, een lange pluimstaart; de vacht is verschillend: zwart, bruin, roodbruin, wit en gevlekt. Zij verschillen in grootte, maar men zegt dat een goede sledehond niet minder dan twee voet zeven en een halve duim hoog moet zijn (78cm) en drie voet drievierde duim lang (94cm). Hun blaffen gelijkt op het huilen der wolven. Zij brengen hun leven in de open lucht door; in de zomer graven zij gaten in de grond voor de koelte, of zij gaan in het water liggen om aan de muggen te ontkomen; in de winter beschermen zij zich tegen de koude door zich in de sneeuw te begraven en liggen zij opgerold met de kop door de staart bedekt.

De vrouwelijke exemplaren worden gedood zodra ze geboren zijn, op een zeker aantal na om het ras in stand te houden, want voor de sleden worden alleen de mannelijke exemplaren gebruikt. Die in de winter geboren zijn beginnen in de daaropvolgende herfst te trekken, maar tot hun derde jaar worden zij niet voor lange reizen gebruikt. Het is een bijzondere kunst hen te voeden en voor het trekken af te richten, en veel bekwaamheid is er nodig bij het aanspannen en het besturen.

De beste wordt als voorhond geplaatst, en daar de snelheid en de zekerheid van de tocht ener slede met een gewone meute van 12 honden afhangt van de schrandtheid en de gehoorzaamheid van deze voorhond, wordt geen moeite gespaard bij het africhten, zodat hij altijd gehoorzamen kan aan de stem van de meester, en niet van zijn weg afgaat, wanneer hij op het spoor komt van andere dieren. Deze laatste eigenschap is zeer moeilijk te verkrijgen. Soms, wanneer de honden zich op een spoor bevinden, volgt de gehele meute het, en is het de leider volstrekt onmogelijk haar tegen te houden. In dergelijke gevallen hebben wij gelegenheid gehad de bekwaamheid te bewonderen, waarmee de voorhond is afgericht om de anderen te verhinderen het spoor te volgen. Wanneer andere middelen niet helpen, zal hij onverwachts omdraaien en door te blaffen, alsof hij een nieuw spoor had gevonden, zal hij trachten de andere mee te krijgen.

Bij het doorkruisen der verlaten toendra's in de donkere nachten, wanneer de uitgestrekte vlakke bedekt is met een ondoordringbare nevel, of bij het steeds heviger worden van de sneeuwstormen, dankt de reiziger, wanneer hij gevaar loopt zijn toevluchtsoord niet te vinden en om te komen in de sneeuw, dikwijls zijn redding aan een goede voorhond. Wanneer de hond eens op die plaats geweest is en er zich met zijn meester heeft op-gehouden, zal hij zeker de slede daarheen brengen, waar zich de diep onder de sneeuw begraven hut bevindt, en wanneer hij haar bereikt, zal hij stil staan en de plaats aanwijzen waar zijn meester haar zoeken moet.

Ook worden de honden niet alleen in de winter gebruikt, in de zomer slepen zij de boten, en het is eigenaardig om te zien hoe zij de stem van hun meester gehoorzamen en van de ene oever naar de andere zwemmen. Wanneer zij zijn roepen horen springen zij met het sleeptouw in het water om naar de andere kant te zwemmen, en wachten op het bevel om verder te gaan. Soms bedienen diegenen die geen paarden hebben, zich ook van honden op de jacht, om hun lichte boten van het ene meer naar het andere, of van rivier tot rivier te trekken. Kortom, de hond is een nuttig en onmisbaar huisdier voor de bewoners van dit land, zoals het rendier dat is voor de nomadische stammen."

Een gering aantal van onze honden geleken op die van Oost Siberië, welke door Wrangel beschreven zijn. Zij waren kleiner van gestalte. De andere waren Samojeedse honden of kruisingen van verschillende rassen. In de streek van de lage Obi, tussen Oost Siberië en het

land der Samoeden, waar Trontheim hen vandaan had, kan men honden van beide delen van Siberië vinden, en de honden die geboren zijn uit kruisingen van rassen uit het oosten met die van het westen. Hoewel alle honden die door Trontheim bezorgd waren, afgericht waren tot het trekken van sleden, bleek het later hoe verbazend veel meer weerstandsvermogen en spierkracht de hond bezat, die het meest leek op het door Wrangel beschreven type.

Het plaatsen van zoveel dieren op het dek, vol als het reeds was, bleek niet gemakkelijk te zijn. Aan weerskanten langs de verschansing werden twee rijen op elkaar geplaatste hokken aangebracht. De eerste verdieping rustte op het dek, de andere was een meter hoger; deze hokken waren van elkaar gescheiden door houten tussenschotten. Vier aan vier werden daarin de honden geplaatst, en zó in de hoeken aan kettingen vastgelegd, dat zij verhinderd waren elkaar te bijten, terwijl zij zich toch bewegen konden om te eten en te drinken. Door de vloer van de hokken van presennings te voorzien kon men de hokken reinigen en tevens de honden voortdurend droog houden. De inrichting was uitstekend, en daaraan was het te danken dat deze dieren een maand aan boord leefden zonder veel te lijden. Doordat ze stil en altijd schoon bleven, hinderden zij ons niet te veel tot onze grote voldoening....

12 juli 1899

....Tegen de middag werden de honden op een lichter langs boord gebracht en achtereenvolgens in de hokken geplaatst....

28 juli

....De ochtend werd altijd gebruikt om het voedsel voor de honden klaar te maken, door de gedroogde vis in stukken te snijden en in het water te leggen, en verder om de hokken, waarin zij opgesloten waren,

schoon te maken, wat gemakkelijk geschiedde door het geteerde zeildoek, dat op de bodem aangebracht was....Er was dus altijd genoeg te doen om zich bezig te houden, vooral met het herstellen van de tussenschotten der hondenhokken, waaraan de honden voortdurend knaagden. Vóór het avondeten kregen deze elk een half kilogram vis....

3 augustus

De ochtend is mistig; daar het ijs aaneengesloten is, worden de honden losgelaten; kort daarna heldert de hemel op en kan men bemerken dat er snel kanalen gevormd worden. Daar het veel tijd kost de honden in te schepen, ben ik in twijfel of ik door zal gaan of niet, maar daar ik zie dat de kanalen breder worden, besluit ik verder te varen en de honden te laten lopen, om ze later op te nemen op het punt waar wij stil zullen houden, wat zeker niet ver zal zijn. Met hen blijven Querini, twee gidsen en een matroos op het ijs. De honden begeleiden ons en lopen sneller dan wij, die genoodzaakt zijn de hinderpalen met de voorsteven te breken. De punten van persing worden zonder groot bezwaar overwonnen; de watervlakten worden gevolgd, en steeds denkende, dat het ijs ons spoedig beletten zal verder te gaan, blijven wij naar het noordwesten voortdringen. De nevel die weer is teruggekeerd, maakt dat wij Querini en zijn metgezellen, die door het een of andere kanaal opgehouden zijn, uit het oog verliezen. Als ik na ongeveer een half uur zie, dat weinig hindernissen onze tocht beletten, begin ik er ongerust over te worden, hoe ik de anderen met de honden weer aan boord zal kunnen krijgen. Na zoveel dagen stil gelegen te hebben schijnt het mij toe, dat wij niet in de goede richting voortgaan; maar de ongerustheid over Querini en zijn begeleiders dwingt mij, hoewel tegen mijn zin, te stoppen....Ik ben op het punt om met het schip zover mogelijk terug te keren om

hen te zoeken, als ik hen in een ogenblik dat de mist opgetrokken is, allen tezamen op ongeveer twee mijlen afstand zie. Het terugkeren aan boord en het inschepen der dieren kost een tweede uur en als wij ons om zeven uur op weg kunnen begeven, is het gunstige ogenblik om de tocht te kunnen voortzetten voorbij en moeten wij blijven waar we zijn. De honden hebben mij enige kilometers doen verliezen; van nu af aan zal ik ze aan boord houden tot de overwinteringplaats bereikt is....

18 augustus

....De jacht op beren is zeer gemakkelijk. De beer ruikt en ziet een kamp veel eerder dan een mens zijn aanwezigheid opmerkt en gewoonlijk drijft de honger hem nader. Het is daarom onnodig hem te zoeken. Onze talrijke honden, die de gehele dag los rondzwierven, liepen een beer na zodra zij hem zagen. De grotere mannelijke beren, die er in slaagden te vluchten wanneer zij slechts door acht of tien honden achtervolgd werden, werden door een meute van dertig of veertig honden gedwongen stil te staan en op een ijshoop te klimmen of zich met de rug tegen een stuk ijs te plaatsen om zich te verdedigen. Daardoor hadden wij tijd ze te naderen en konden wij ze doden op een afstand van weinige meters. Geen enkele beer kon ons ontkomen.

De honden werden soms gedurende de jacht gewond, bijna altijd door de mannelijke beren, zelden door de vrouwelijke. Dank zij hun vlugheid bij het ontwijken van de aanvallen, waren de wonden nooit ernstig, en slechts drie of vier keer moest de dokter ze dichtnaaien, vooral later toen de honden met meer moed aanvielen.... ....De honden waren dadelijk aan land gebracht; niet alleen verlangden zij naar hun vrijheid maar het was ook noodzakelijk voor hen, nadat ze een maand zonder beweging in de hokken aan boord hadden doorgebracht. Daar 's nachts niet één enkele persoon op zoveel dieren toezicht kon houden, en daar het onmogelijk was ze elke avond weer aan boord te brengen, moesten wij nieuwe hondenhokken op het ijs bouwen in de nabijheid van het schip, waar de dieren 's nachts gescheiden en voor stormen beschut waren. Deze hokken hadden deuren met scharnieren van onderen, die opgetrokken konden worden, wanneer de honden naar binnen gebracht waren. Binnenschotten scheidten de honden van elkaar om te beletten dat ze elkaar beten. In de eerste dagen was het opsluiten der honden elke avond een lang en moeilijk werk; later werd het gemakkelijker gemaakt door ze 's avonds in de hokken zelf hun eten te geven. Wij bleven ze met droge vis voederen zoals aan boord. Wij dachten er niet meer aan ze te drinken te geven en de sneeuw diende tot het lessen van hun dorst. Het voederen in de hokken vermeerde, behalve dat het opsluiten van de honden daardoor gemakkelijker werd gemaakt, ook hun twisten gedurende de maaltijden, verhinderde dat zij elkaar hun eten afnamen, verzekerde ons dat allen tegelijk gevoed werden en voorkwam dat de provisie te snel verminderde.

Deze dieren waren zeer merkwaardig. Zij hadden hun sympathieën en antipathieën en het vermoeden van een van hen was voor allen een feest. Wanneer men er een zag weglopen met de staart tussen de poten en hangende oren, dan was dat een teken dat hij in ongenade was gevallen bij zijn metgezellen. De gehele meute liep hem blaffend na om zich op hem te werpen, en wij moesten tussenbeide komen om ze te scheiden en het ongelukkige dier te redden. Er bestond geen voorkeur voor de sterkste of zwakste. Alleen de vrouwelijke dieren werden geacht. Twee of drie van onze honden werden op die wijze door de andere verscheurd en vele werden er door ons nog gered.

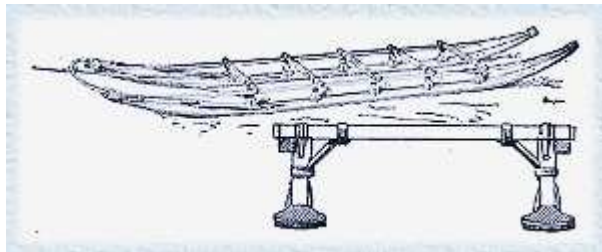
Zij hechtten zich weinig aan ons en gehoorzaamden nog minder. Alleen de zweep en het water vreesden zij. In de koude streken waar zij leven, bevriest het water wanneer zij nat worden dadelijk op hun lichaam en vormt een harnas, dat hun bewegingen verlamt. Zo wordt

het verklaarbaar dat zij uit instinct het water vermijden. Zij sloegen gemakkelijk aan voor een beer of voor een vogel of dikwijls zonder enige reden. 's Nachts ging soms een gehuil op, dat enige tijd solo werd voortgezet om daarna door allen vervolgd te worden. Het concert duurde uren achtereen, geleid door de hond die het eerst begonnen was, totdat het zonder reden eindigde zoals het begonnen was. Zij hielden deze luidruchtige manifestaties vooral als zij alleen waren; de tegenwoordigheid van een van ons was voldoende om ze te doen ophouden....

2 september

....De laatste koude had de sneeuw hard genoeg gemaakt om sledetochten te kunnen maken tot het onderzoeken van de oostkust van Rudolfeiland en om de honden te proberen. In het begin zouden deze tochten door de weke sneeuw te vermoeiend voor mens en dier geweest zijn. Trontheim had in Archangel de honden vooraan gespannen aan afzonderlijke riemen, die aan de slede bevestigd waren. Dit systeem, dat ook door Nansen op zijn tocht gevolgd werd en gebruikelijk is bij Eskimo's en Samoeden, heeft echter, terwijl het de honden meer vrijheid laat en van al hun kracht gebruik maakt, het nadeel dat de riemen verward raken, zodat ze

telkens in orde gebracht moeten worden, wat een lastig werk is.

Om dit te vermijden had ik mij al in Christiana voorgenomen het systeem te volgen van de Jakoeten van de beneden Lena, die een enkele lange riem gebruiken, waaraan de honden aan één kant bevestigd zijn, terwijl zij aan de andere kant aan een kortere riem vastgemaakt worden. Deze

korte riemen worden met de middenriem verbonden door middel van verschuifbare ringen, zodat zij niet verward kunnen raken. Een bamboestok wordt onder de riem bevestigd om de voorste honden te beletten, dat zij zich verwarren met die welke op hen volgen.

De 2de september verliet ik in de middag het schip met Querini, Savoie en een slede, die door negen honden getrokken werd. Door de kust te volgen op een afstand van een paar honderd meter zouden wij de eerste dag bij Kaap Fligely kunnen kamperen en de tweede dag op Kaap Rath.... De vijfde dag kampeerden wij nog altijd in een zeer dichte mist in de Teplitz baai en de 6de september keerden wij naar het schip terug, na ongeveer 70 km afgelegd te hebben.

Het systeem van de stok onder de riem was niet geschikt, doordat het deze stijf maakte. Daarenboven was het daarbij noodzakelijk, dat er altijd iemand voor de honden uitging, waardoor natuurlijk de snelheid van de tocht zeer vertraagd werd en de persoon, die voorop ging, belet werd bij de slede te blijven. Het systeem van de ringen had geen waarde hoegenaamd; behalve dat 't het gewicht vermeerde, maakte het slechts de riem op die punten veel minder sterk. De honden toonden krachtig te zijn en weerstandsvermogen te bezitten, en gedurende onze tocht werd ons vertrouwen in deze dieren veel groter, een vertrouwen dat een weinig geschokt was toen wij ze in Archangel zo verzwakt gezien hadden....

8 september

Het schip is door de ijspersing zo beschadigd, dat het wordt verlaten. Hond op wacht.

13 september

...Onze honden moeten de gehele dag vast blijven liggen, omdat ze anders, tot grote wanhoop van de kok, aan de bussen met levensmiddelen zouden knagen, die op de sneeuw neergezet zijn....

4 november

...Onze honden waren deze keer ernstig bedreigd. Daar wij de gewoonte hadden ze elke avond in de hokken op te sluiten, hadden wij ze bij het begin van het slechte weer daarin gebracht; maar toen wij de volgende dag trachtten hun op een of andere wijs eten te geven, bemerkten wij, dat de wind zulk een hoeveelheid sneeuw rondom de hondenhokken had opgewaaid, dat zij bijna geheel begraven waren en de deuren niet konden worden geopend. Die

dag moesten allen medewerken om de honden te bevrijden, en in de duisternis, in het gedwarrel van de sneeuw, terwijl de wind de lantarens uitblies, werden onaangename uren doorgebracht. Nadat de hondenhokken enige minuten open geweest waren, bedekte de sneeuw ze reeds tot aan het dak, zodat de honden geen enkele schuilplaats meer hadden. Twee of drie werden er vergeten, en één vonden wij drie dagen later ingemetseld in de sneeuw, die, doordat ze zo hard als ijs was geworden, zeker zijn graf zou zijn geweest, wanneer wij niet bijtijds waren gekomen om hem te bevrijden....

11 november

...Na de orkaan van de eerste dagen van november hadden de honden geen schuilplaats meer gedurende de stormen, en vluchtten dan voor een deel in ons voorportaal en verder in de loods van de instrumenten. Sommige bleven buiten, maar al konden de sterksten daaraan weerstand bieden, dan zouden toch de zwakkere dieren ten slotte eindigen met ten onder te gaan. Het gebeurde soms dat, wanneer zij enige tijd bleven liggen, de sneeuw onder hen smolt door de warmte van het lichaam, en wanneer deze weer bevroor, bleef de staart aan het ijs vast zitten, en de arme dieren konden zich niet bevrijden.

Het denkbeeld kwam toen bij ons op, de honden op te sluiten in schuilplaatsen die gegraven werden in de sneeuw zelf, welke meegenomen en opgehoopt was door den wind en enige dagen tevoren bedreigd had hen te begraven. Met vaart begon ieder aan dit nieuwe werk, om met schoppen en bijlen twee holen uit te graven van meer dan een meter hoog en verscheidene vierkante meters oppervlakte en met luchtverversing door middel van de ventilators der machine. Bij het licht van de lantarens zagen deze grotten er fantastisch uit. Alle honden werden daarin opgesloten; maar deze groeven met de poten en tanden opzij van de deur een gang uit, waardoor zij naar buiten ontsnapten. Als echte bergbewoners bleven onze gidsen er op staan ze te willen opsluiten. Zij zetten voor de deuren beschuikisten en lieten ze vervolgens rondom met water bevroren., zodat ze een ware muur vormden, waarin de nagels der honden geen gaten konden uitgraven. Alles was echter nutteloos, de dieren groeven toen langs de kisten tunnels uit, waarvan enkele 5 tot 6 meter lang waren. Soms ontsnapten ze met ongehoorde krachtsinspanning door de ventilators, waarvan de binnenrand 1m20 en hoger boven de grond was. Hun volharding en slimheid, die de onze verre te boven ging, overtuigden ons, dat wij moesten afzien van ze altijd opgesloten te houden en wij lieten toe, dat ze gedurende de stormen uit eigen beweging een schuilplaats zochten. Na enige tijd

werd tot een laatste verandering in de oude hondenhokken toevlucht genomen. Alle tussenschotten werden van binnen weggenomen, zodat de hokken lange gangen vormden en zo dienden tot toevluchtsoord voor de dieren tot aan het vertrek van de expeditie....

19 december

De 19de december begonnen wij de honden aan te spannen om ze te oefenen en om de meest weerspannige te leren met de anderen mee te trekken. De eerste proefnemingen liepen zo slecht af, dat wij werkelijk ons geduld bijna verloren. Wanneer een slede vooruitging, ontstond de grootste wanorde in de meute die achter bleef, omdat alle honden deze trachtten in te halen en door de sprongen die zij maakten om de slede voort te trekken, in de strengen verward geraakten. Sommige waren gewillig genoeg, maar verscheidene andere lieten zich door deze meeslepen en beten, wanneer zij geslagen werden. Verder waren er vele die zodra de sleden stilstonden, aan het tuig begonnen te knagen om los te komen. Wij bemerkten toen, dat zij, wanneer zij gewillig werkten, in staat waren zonder moeite het van tevoren vastgestelde gewicht van 288 kg op een vlak terrein te kunnen trekken. Na de proeftochten werd een teken gegeven aan de honden die het best getrokken hadden, om ze te herkennen, en de minder gewillige werden met andere aangespannen, die nog niet geprobeerd waren, om zo alle gedres-seerd te kunnen hebben in de maand januari.

De 23ste gingen we zoals gewoonlijk met de sleden uit. De temperatuur bedroeg -2° C; en de wind woei maar flauw uit het noordwesten. Wij richtten ons in een snel tempo naar het eind van de baai. De sneeuw die beter dan de andere dagen was, maakte het mogelijk veel sneller dan gewoonlijk vooruit te komen. Terwijl wij voortgingen, wakkerde de wind een weinig aan, terwijl een lichte mist opstak, zodat de sleden niet te onderscheiden waren en de lantaren van Petigax, die aan de spits van de groep liep, onzichtbaar werd. Na anderhalf uur gelopen te hebben stond Cagni, die aan de voorhoede ging, stil, opdat de andere sleden hem konden inhalen. Juist op dat moment begon het hevig uit een andere richting te waaien en de temperatuur daalde snel tot -20° . De sporen die door de sleden in de sneeuw gemaakt waren en alleen zichtbaar achter bleven op de plaatsen waar deze weker was, werden in korte tijd bedekt en het werd moeilijk ons in die toestand te oriënteren.

De terugtocht werd begonnen. Cagni, die met Petigax en mij in de eerste slede zat, had er veel vertrouwen in, dat de honden van zelf de weg naar de hut zouden vinden. Maar na weinig minuten moesten wij ons wel overtuigen dat zij de sporen verloren hadden, die bij het heengaan gemaakt waren. De sleden begonnen ondertussen met een opmerkelijke snelheid voort te glijden en wij bemerkten, dat we bezig waren van een vrij steile helling af te dalen. Waar waren wij toch van de goede weg afgeraakt? Want terwijl wij meenden op het ijs van de baai te zijn, bevonden we ons daarentegen op de gletsjer van het eiland.

Ik ging vooruit met Petigax, maar wij hadden nog geen twintig meter afgelegd, toen wij onverwachts onder de lantaarn de gletsjer zagen eindigen. Wij trachtten onze metgezellen met schreeuwen tegen te houden. Het was nutteloos; toen de honden voor hen uit de lantaarn van Petigax zagen, liepen zij in galop daarheen, en twee sleden met de honden, Cagni en mij stortten van de gletsjer neer op de baai: een val van zeven of acht meter hoog. Gelukkig stonden de andere sleden stil. De eerste woorden van Cagni, vermengd met het janken der honden, deden mij schrikken, maar ik was spoedig gerustgesteld. Wij, hij zomin als ik, hadden ons nergens bezeerd. Na de anderen, die vanuit de hoogte op de gletsjer angstig naar ons vroegen, ook gerust gesteld te hebben, bleven wij wachten, totdat ze bij ons konden komen. Waar waren wij?

....Na de vrachten van de sleden weggenomen te hebben, om de terugtocht gemakkelijker te maken, en terwijl wij de honden met de hand leidden, begonnen wij een weg te zoeken op van die plaats af te komen....

Ik begon al te vrezen, dat, wanneer het weer niet veranderde, wij misschien verscheidene uren aan deze storm blootgesteld zouden zijn, toen de hemel ophelderde en ons de sterren liet zien. Wij herkenden een ster, waarnaar wij ons richtten en kort daarop hoorden wij in de verte het luiden van een klok, wat aantoonde dat de achtergeblevenen in de hut, ongerust over ons, bezig waren met signalen te geven om onze terugkeer gemakkelijker te maken. Zó hevig was de sneeuwjacht, die door de wind werd veroorzaakt, dat wij een lantaarn, die aan de bezaanmast opgestoken was, niet eerder opmerkten dan vlak bij het schip. De kapitein maakte zich gereed om ons te gaan zoeken, onze ellende was voorbij. Wij hadden alleen één hond verloren, die gewond was bij de val, en we hadden twee sleden achter gelaten....

1900

....In het schemerlicht dat steeds helderder werd, gingen wij voort met de honden dagelijks aan te spannen om te trachten de meest weerspannige te dresser en om over de beste te kunnen oordelen. De 21ste januari eindigde de poolnacht....

13 februari

....Terwijl Cagni afwezig was, werden de honden gevangen en voor de hut vastgelegd om ze gedurende enige dagen met pemmican te voeden. Gedurende de zes maanden, die in de Teplitzbaai doorgebracht werden, hadden wij slechts dertien van deze dieren verloren. Zes waren in de herfst gestorven, en de andere zeven waren gedurende de winter omgekomen, sommige doordat ze door de overige gedood waren, andere doordat ze in een spleet gevallen of gedurende de sneeuwstormen begraven waren. De veelvuldige gevechten van de herfst waren in de duisternis van de winter zeer zeldzaam geworden, en al konden wij toen niet nauwkeurig op hen letten, dan toch zou een gevecht niet plaats gehad kunnen hebben zonder onze aandacht te trekken, zelfs wanneer de honden op een vrij grote afstand waren.

Met genoegen bemerkten wij, dat de honden er weer even goed gingen uitzien als in de vorige herfst. Gedurende de winter waren zij zo vermagerd door de lage temperatuur, door de

gedroogde vis, die door de vorst te hard was geworden om gegeten te kunnen worden, door de bevroren sneeuw, die zij alleen te drinken hadden gehad, door de vele stormen en misschien ook door de duisternis, dat het bedenkelijk begon te worden. Door ze een vette voedsel te geven, dat gemakkelijker te eten was, bestaande uit de uitstekende Fedte-Greven tabletten en de Engelse Spratt beschuit, begonnen zij er voor een deel weer beter uit te zien.

Al waren ze in een zeer koud land geboren, waren ze niet ongevoelig voor temperaturen beneden -30° C. Bij grote koude zag men dat ze zo nu en dan de poten van de sneeuw oplichten en hout of stro gingen zoeken om er op te kunnen liggen. Dikwijls kwamen ze

onder de tent om de keukenschoorsteen heen zitten, om van de warmte te kunnen genieten. Bij het dresser en gedurende de stormen hadden wij ons kunnen overtuigen van de verbazende superioriteit van de kortharige honden, die op wolven gelijken en van het soort zijn dat door Wrangel beschreven is, boven de langharige, die van verschillend ras zijn, zowel wegens het grotere weerstandsvermogen bij slecht weer, als om de grotere spierkracht die ze bleken te bezitten bij het voorttrekken van de slede.

Bij de langharige honden geraakte de vacht gedurende de stormen vol sneeuw die bevroor en zo een harnas om het lichaam vormde, dat de bewegingen ervan belemmerde. Dit gebeurde niet bij de kortharige honden, die ook slanker, sterker gewilliger en flinker waren, wanneer zij voor de sleden gespannen waren, en ook het moedigst op berenjacht toonden te zijn. Het aantal van onze honden was met 21 jongen vermeerderd gedurende de poolnacht; andere kwamen er nog later bij, zodat er 28 honden in de Teplitzbaai geboren werden. Deze honden, die in de winter geboren waren, bleven op enkele uitzonderingen na klein en weinig geschikt om te trekken....

19 februari Vertrek van de expeditie naar de pool

De 19de was vastgesteld voor het vertrek....Daarom begonnen wij in de ochtend de sleden naar Kaap Germania te brengen. Er woei een bries, die bij temperaturen van -28° het onbedekte gedeelte van het gezicht pijn deed. De honden weigerden tegen de wind in te trekken, zodat het beklimmen van de helling een zeer moeilijk en zwaar werk werd. Na een gedeelte van de sleden op ongeveer twintig minuten afstand van het kamp gebracht te hebben, moesten wij ze achter laten, om naar de hut terug te keren en 's middags de achtergebleven sleden te vervoeren.

Het mooie weer van de vorige dag hield gedurende de nacht aan en de temperatuur daalde nog tot -35° C. De plek, waar de sleden achter gelaten waren, was halverwege de helling waarover Kaap Germania bereikt moest worden, en wij moesten een tweede dag werken om ze bij elkaar te brengen boven op de kaap. Daar lieten wij de gidsen Petigax en Fenoillet met al de honden achter om er de nacht door te brengen, terwijl de overigen naar de hut terugkeerden....

20 februari

....Bij het bivak vonden wij alles in orde om op weg te kunnen gaan. De sleden waren alle op één lijn geplaatst en de honden lagen vastgebonden aan de ijshouwelen die in het ijs vóór hen gestoten waren. Op het bevel van Cagni zetten zij zich in beweging. De sneeuw was goed en, evenals het enigszins dalende terrein, gunstig voor de tocht, zodat de sleden op korte afstand van elkaar konden voortgaan; op die wijze besloegen ze een lengte van ongeveer 200 meter.... De thermometer bleef gedurende die dag op -35° C staan; het was een stille, heldere, prachtige dag, die, uitgezonderd wat de koude betreft, bijzonder gunstig scheen te zijn voor het begin van de expeditie. Deze verwijderde zich in volmaakte orde. Uit 12 man en 164 honden bestaande, met 13 sleden, die met de vracht 280 kg wogen en met levensmiddelen voor 45 dagen voor de laatste groep, die daar hij kon terugkeren op de 20ste mei, de drie gunstigste maanden op het ijs zou doorbrengen. Met een dappere aanvoerder en flinke manschappen, die niet voor de eerste keer gevaren en ontberingen ondervonden, terwijl allen verlangend waren, dat aan Italië de eer gegeven zou worden de pool te bereiken.

....De afwezigheid van de honden maakte de baai stil en verlaten en het leek ons toe, alsof de eenzaamheid rondom ons nog dieper was geworden....

23 februari

De avond van die dag wandelde ik tegen 6 uur voor de hut, toen ik in de verte een hondengeblaf hoorde. Ik dacht dat het Evensen was, die terugkeerde, maar het kwam mij voor alsof er veel honden waren en het geluid werd daarenboven niet duidelijker, zoals had moeten gebeuren wanneer zij op mars naar ons toe waren.... Maar onverwachts verscheen voor mij Querini en een en al verbazing over zijn tegenwoordigheid, hoor ik van hem dat de hele expeditie op de terugweg is, en dat hij vooruit gezonden is, op korte afstand gevolgd door de anderen, die zonder sleden kwamen, welke gedeeltelijk bij Kaap Germania en gedeeltelijk bij Kaap Rohlfs achtergelaten waren. De weinige woorden van Querini maakten een diepe indruk op mij en met Andreas en Stöcken ging ik op weg naar Kaap Germania. Kort daarop kwamen wij Hans tegen, omringd door de honden. Toen ik zo achter elkaar de deelnemers van de expeditie zag aankomen, werd mijn angst steeds groter, dat er iets zeer ernstigs gebeurd was, en dat men het voor mij verborgen had gehouden, terwijl Cagni met opzet zo gehandeld had, opdat een der deelnemers van de expeditie de hut zou bereiken, vóór de honden, om ons hun terugtocht mee te delen. Bij Kaap Germania vonden wij zeven sleden, waar de honden omheen lagen; maar niemand antwoordde op ons herhaald geroep. Cagni en de zijnen moesten in de duisternis ons ongezien zeer nabij zijn voorbijgegaan, en onmiddellijk keerden wij op onze schreden terug naar de hut, waar wij meer rennend dan lopend aankwamen, zó groot was onze angst. Tot mijn grote verlichting vond ik Cagni, de dokter en de kapitein allen in de beste welstand in de tent. ....De drie dagen, welke op het pakijs doorgebracht waren, hadden aangetoond dat in de uitrusting enige ernstige fouten bestonden, welke bij het tweede vertrek vermeden moesten worden....

11 maart

Zondag 11 maart, op een mooie ochtend met een temperatuur van -28° C, zette de karavaan zich in beweging, bestaande uit 13 sleden, deze keer met slechts 250 kg beladen, en door 102 honden getrokken. Bij Kaap Säulen werd het vaste ijs van het land verlaten om het ijs te betreden, dat nu ongeveer 12 cm dik was, en zich gevormd had op het open water dat daar voor enige dagen had bestaan....

Op dat ijs trokken de sleden nu verder, voortdurend genoodzaakt van richting te veranderen, om voor de grootste kanalen uit te wijken, en ook om die gedeelten van te zwak ijs te vermijden, die, al droegen ze de honden, zeker niet het gewicht van de sleden zouden kunnen dragen. De honden van de sleden die achter de eerste liepen, trachtten voortdurend de slede die vooraf ging langs de kortste weg in te halen. En wanneer niet iemand hen bijtijds van richting deed veranderen, renden zij naar het gevaarlijke gedeelte toe, dat door de eerste slede vermeden was. Twee of drie keer waren de sleden in gevaar; maar dankzij de snelheid waarmee de honden ze op de zwakste punten voorttrokken, bood het ijs gelukkig weerstand, al boog het onder het gewicht.

Cagni bevond zich aan het hoofd, met de sleden die bijzonder bij zijn afdeling behoorden, gevolgd door Querini en tenslotte door de dokter. Zo werd een weg van ongeveer 2 km afgelegd over ijs dat voortdurend onder onze voeten bewoog; achter elkander voorttrekkend in één lijn, terwijl bij de eerste slede alleen iemand vóór de honden uitging, en bij de andere de manschappen opzij liepen om ze voort te drijven. Op het oude ijs gekomen, moesten wij ons naar het zuidwesten wenden om een punt te vinden, waar men gemakkelijk verder kon gaan. Ik woonde de eerste strijd met het moeilijke ijs bij. Als het gehele pak gelijk was geweest aan het ijs dat we tot nog toe hadden gehad, zou het bereiken van de pool gemakkelijk geweest zijn.... De schrijver keert weer terug naar de basis.

13 maart

....Wij keren terug naar de tent zonder de hulpslede gezien te hebben. Onze verbazing is dus groot, als om 6 uur Evensen aankomt. Hij vertelt ons, dat de expeditie goed voortgaat, de honden lopen best, de sleden breken niet, de koude heeft zich niet te veel laten voelen en de dagmarsen zijn vrij groot geweest, al werd men door veel ijsruggen opgehouden. Hij brengt de 5 vrouwelijke honden met zich mee terug.

28 maart

De slede, waarop de boot door de timmerman met schroeven is vastgemaakt, vormt een ongewoon en vooral vrij zwaar gewicht voor de zeven honden die wij nog hebben, vier vrouwelijke en drie mannelijke, die tot de minst gewillige behoren. Wij vertrekken om acht uur 's morgens en richten ons naar Kaap Germania....

29 maart

.... Daarna gaan wij aan het werk om een woning in orde te brengen, ten einde ons in staat te stellen op die kaap te blijven....

1 april

.... Daar de temperatuur tot -17° C stijgt, kan men het in ons huis goed uithouden gedurende de nacht. De sneeuwbeschutting maakt het mogelijk een hogere temperatuur te hebben, dan wanneer wij alleen de tent hadden. En gedurende de maaltijden, wanneer het kooktoestel aan is, kan men zelfs zijn handschoenen uittrekken. De honden, door de sneeuwjacht verjaagd, komen in de nacht onder de ingang liggen en maken zulk een lawaai, dat wij ze verscheidene keren moeten verwijderen....

2 april

....Gedurende een wandeling bij het strand dringt Hans in het hol van een beer. Het hol is in de sneeuw uitgegraven en heeft slechts een kleine opening, vanwaar Hans, die daar goed geplaatst is, naar binnen schiet en het dier doodt. Wij komen er bij en na de ingang uitgegraven te hebben, trekken wij de berin en twee kleine beertjes er uit, die niet veel groter zijn dan een kat en dadelijk door enige slagen met het ijshouweel gedood worden....

6 april

....Het vlees van de gedode berin wordt aan de honden gegeven, die er veel van houden. Wij hadden er over gedacht de kleine beertjes te braden, maar daar niemand van ons een grote kok is, moeten we van deze schotel afzien....

18 april keert de ploeg van Cavalli, Cardente en Savoie terug met 15 honden. Alleen de ploeg van Querini is nog met 49 honden en 6 sleden onderweg.

22 april

....De 22ste vertrekt Andreas, vergezeld van Hans en Ole met twee sleden, 16 honden, provisie voor 26 dagen en een boot van opvouwbaar zeildoek, (die van de dokter) om sneller de kanalen over te kunnen steken. Ik heb hem bevolen naar de eilanden van Nansen gedurende 12 dagen voort te trekken, maar, wanneer hij ze niet bereikt heeft, of wanneer ze nog veraf waren, moet hij terugkeren....De avond van de 10de mei keert deze hulpexpeditie onverrichterzake terug.

10 juni

Het is de 10de juni. Volgens onze berekeningen moeten de levensmiddelen van Cagni

verbruikt zijn. Toen hij van de tweede groep scheidde, had hij 48 honden en levensmiddelen voor 220 marsdagen naar de pool, en voor 40 dagen voor de terugtocht....

Wat kan hem overkomen zijn, dat zijn tocht zoveel langer doet duren? Zouden de krachten der honden uitgeput zijn? Savoie en Cardenti hebben het grootste vertrouwen in die dieren na ze gedurende veertig dagen gebruikt te hebben, en het is een bewijs van hun weerstandsvermogen, dat de honden van de tweede afdeling in de beste toestand teruggekomen zijn, gereed om dadelijk voor een tweede tocht te vertrekken. Maar op andere expedities hebben deze dieren onverwachts een ziekte gekregen, die geleek op de hondsdolheid en hen binnen korte tijd deed sterven. Toch komt het mij weinig waarschijnlijk voor, dat deze ramp aan Cagni overkomen kan zijn, want dan zouden wij ook onder de bij de hut achtergebleven honden een geval van deze bijzondere ziekte gehad moeten hebben....

23 juni; De hut op Kaap Fligely is als uitkijkpost betrokken:

....Terwijl de soep klaar gemaakt wordt, horen wij de honden blaffen. Onze eerst gedachte is, dat een beer nadert en wij gaan naar buiten. Hoe groot is echter onze verbazing, als wij in de verte een slede bemerken, die snel vooruit komt!

...."Cagni is terug!" en op mijn vraag: "Met de anderen?" - "Ja, en hij heeft 86°, 34 minuten noorderbreedte bereikt." De sleden worden geladen, en tegen half twaalf vertrekken wij naar de hut, waar we 's morgens om vijf uur aankomen. Mijn stem maakt Cagni wakker, die haastig naar buiten komt, en na 104 dagen kunnen wij elkaar weer omarmen.

24 juni

Cagni, Petigax, Fenoillet en Canepa zagen er vrij slecht uit.... Minder goed zagen de zeven overgebleven honden er uit, waarvan sommige vel over been waren geworden.... De primuslamp was vervangen door een bak, waarin in de laatste weken hondenvet gebrand was.... De honden hadden getoond weerstandsvermogen te bezitten en waren niet aan een ziekte gestorven. Hun aantal was tot zeven verminderd, want de andere hadden tot voedsel voor de overige dieren en in de laatste weken zelfs voor de mannen gediend.

De tocht van Cagni overtreft alle, die op het ijs van de Arctische Oceaan gemaakt zijn, uitgaande van de kust.... Nansen's dagmars van 5 mijl gedurende het beste tijdperk, is door Cagni verdubbeld geworden tot 10 mijl.... Het afleggen van 10 mijl dagelijks in noordelijke richting moet de gemiddelde snelheid zijn, gedurende 100 dagen. Moet men dus de hoop opgeven de pool te bereiken?

.... De nieuwe weg die ik zou aanraden zou zijn: voortdringen met een schip langs de westkust van Groenland.... De vracht van de sleden moet niet vastgesteld worden naar de grondslag van wat de mannen en honden kunnen trekken, maar van de grenzen die gesteld worden door het oneffen terrein, waarop de tocht gemaakt moet worden. En dit gewicht moet op het ijs in de nabijheid van de kust volstrekt niet hoger zijn dan 250 kg, het gewicht van de sleden inbegrepen, anders zouden de sleden breken, en geen dienst meer kunnen doen na slechts

weinig marsdagen. Of men zou gedwongen worden de lading te lossen en de weg gelijk te maken....

....De hondentuigen werden gebruikt zoals ze geleverd waren. Ons rantsoen was uitstekend en overvloedig.... Het rantsoen van 500 gram pemmican voor de honden is zeer ruim en desnoods zou een expeditie met slechts 300 gram kunnen toekomen, maar men moet bedenken, dat het door onze honden betoonde weerstandsvermogen aan het eind van de expeditie, toen ze alleen met de overblijfselen van de gedode honden gevoerd werden, zeker voor een groot deel daaraan te danken was, dat ze zo overvloedig veel voedsel gedurende de eerste tijd gehad hadden. Een expeditie zou het voedsel van de honden op 400 gram pemmican dagelijks moeten bepalen, een berekening, die in geval van nood deze dieren in staat zou stellen langer dan vastgesteld te leven.

....Wat de honden betreft, moet men trachten ze bijtijds te bestellen en, wanneer ze in Siberie te samen gebracht zijn, moet men de minder goede uitzoeken en alleen met de sterkste vertrekken, want anders vormen ze, zowel aan boord van het schip als later op de expeditie met de sleden, een overlast....

16 augustus

Op de 16de augustus zetten wij ons om half twee 's ochtends in beweging, en verwijderden ons langzaam van de kust....Onze blikken waren naar het noorden gericht, naar de andere kant van het open water, naar de verre ijsvlakte, die zeker de graven moest bevatten van de moedige Querini, de gewillige Stökken en de trouwe Ollier.... Behalve de kleding, die in kisten geborgen was en die met een geweer en patronen in het huisje van de timmerman gezet werden, lieten wij een grote hoeveelheid levensmiddelen achter, voldoende om gedurende meer dan een jaar twintig personen te voeden. Met al het materiaal van de Stella Polare dat, omdat het aan boord van weinig nut kon zijn, niet ingeladen was, verder petroleum, steenkool en een sloep.

Van de overgebleven honden namen wij slechts de sterkste mee, en die welke voor de slede-expeditie gebruikt waren. De andere werden voor het grootste deel gedood; acht werden gespaard (vier mannelijke en vier vrouwelijke en twee die in de winter geboren waren.) Deze zouden in elk geval lang in leven kunnen blijven, door de verspreide levensmiddelen, en zouden ook onze metgezellen van dienst kunnen zijn.

Verslag van UMBERTO CAGNI

Vorbereiding voor de slede-expeditie

Daar voor elke slede een vracht van 280kg gerekend was, inclusief het gewicht van de slede, zou met 12 sleden 3360kg voortgetrokken worden. Wanneer van deze vracht 1542 kg afgenomen werd, dan bleef er voor de honden 1818kg over, wat als men met de verpakking rekening hield, gelijk stond met 1690 kg pemmican of 3380 rantsoenen. Met deze hoeveelheid voedsel moesten onze dieren gedurende de hele expeditie zo in leven worden gehouden, dat de vracht die zij trekken moesten bij het vertrek de 35kg niet overschreed en geleidelijk verminderde, naarmate de krachten van de dieren door de langdurige krachtsinspanning afnamen.

dagen	aantal honden	aantal sleden	aantal kg per hond	gedode honden
1	100	12	33,6	2
2	98	12	33,7	2
3	96	12	34,1	2
4	94	12	34,1	2
5	92	2	34,3	1
6	91	12	34,0	1
7	90	11	33,6	1
8	89	11	33,4	1
9	88	11	33,2	1
10	87	11	33,0	1
11	86	11	32,7	1
12	85	11	32,5	1
13	84	10	32,1	1
14	83	10	31,9	1
15	82	10	31,7	-

Het hierbij gevoegde overzicht geeft de som aan van de berekeningen, op grond waarvan voorlopig voor elke dag het onderhoud van de honden en het gewicht dat zij moesten trekken, berekend werd. Dit werd opgemaakt in de onderstelling, dat elke gedode hond 10 rantsoenen voor de overlevende opleverde. Zie hier hoe dit berekend werd: het gemiddelde gewicht van onze kleinste honden was ongeveer 20kg, waarvan uit voorzichtigheid een tiende afgenomen werd, want men zou natuurlijk de kleinste dieren kiezen om op te offeren. (De honden moesten 's avonds na de mars geslacht worden.)

Men rekende verder, dat van die 18 kg slechts een derde als voedsel gebruikt kon worden, wat dus 10 rantsoenen van elk 600 gram opleverde, hetgeen gelijk stond als voedingswaarde met het gewone rantsoen van 500 gram pemmican. Wij hielden ons opzettelijk beneden het juiste gewicht bij deze berekeningen om onaangename verrassingen in de toekomst te voorkomen. Op de ochtend van de 16de dag zou de eerste groep terugkeren met 13 honden en 1 slede.... Het overige gedeelte van de karavaan zou verder gaan met 68 honden en 8 sleden.... Wanneer elke dag een hond gedood werd.... zou de tweede groep terugkeren met 17 honden en 2 sleden, en zou de derde groep verder gaan met 4 sleden en 36 honden.... De 86ste dag zouden we geen pemmican meer voor de honden hebben, maar deze zouden tot 14 stuks geslonken zijn, en een vracht van slechts 292kg moeten trekken, twee sleden inbegrepen.

Sedert enige dagen worden vóór de middag de honden vast aan de ketting gelegd, door ze aan enige ijzeren touwen vast te maken, die wij door middel van pennen voor de hut uitgespannen hebben. Die, welke het moeilijkst te vangen zijn, een tiental ongeveer, worden in een hondenhok opgesloten, en uit meerdere voorzichtigheid daar vastgelegd. Eén van deze liet sedert drie maanden niemand naderbij komen en werd bijgevolg nooit voor de slede gespannen. Op een ander werd drie dagen jacht gemaakt. Sommige gaven tekenen van te zullen bijten, zodra men ze bij de halsband wilde pakken. Op het ogenblik zijn deze dieren weinig handelbaar, maar, wanneer ze allen werken moeten en meer met ons in aanraking komen, zal wel spoedig de nu schijnbaar onoverwinnelijke wildheid verminderen.

Tegen zes uur 's avonds, na de pemmican uitgedeeld te hebben, laten we alle honden die buiten vastgelegd zijn, in vrijheid. Gedurende een half uur is het een geweldig geblaf van vreugde, een gesprong, een feest, een heen en weer rennen, een waar pandemonium. Dan gaan ze de pemmican opzoeken, die maar weinige van hen willen eten wanneer ze vastliggen, en beginnen elkaar uit gewoonte de stukken te betwisten. Drie of vier vechten om hetzelfde stuk, terwijl overal in het rond andere stukken liggen, waarop geen der vechtenden let. Hen schijnt werkelijk het beste te smaken, wat zij anderen ontroofd hebben!

De 17de hebben wij een flinke sneeuwjacht, die door de westenwind veroorzaakt wordt, welke daarna naar het noorden en noordoosten draait, en tegen de avond bedaart. Wegens het slechte weer zijn de honden niet aan de ketting gelegd en gedurende ons middageten hebben zij van het gemis aan toezicht gebruik gemaakt om één hunner, die gelukkig niet een der grootste was, te verscheuren.

Wij gebruiken het slachtoffer als een proef voor het slachten; er worden gemakkelijk 11 porties van gemaakt en het vlees wordt aan de honden gegeven vóór het uitdelen van de pemmican. Maar geen van hen heeft het aangeraakt; alle die toegelopen waren en dachten een lekkernij te zullen vinden, verwijderden zich zodra ze het roken, en toonden een grote afkeer....

maandag 19 februari 1900

....Nadat wij ontbeten, en onze tassen en veldbedden opzij gezet hebben, spannen wij de honden voor de zeven sleden. Om negen uur zijn wij gereed, en bij weinig licht nog zet de karavaan zich in beweging, geholpen door alle manschappen, twee voor elke slede.- Nauwelijks hebben wij de voet van de helling bereikt of een felle bries steekt op uit het noordoosten. Hierdoor ontstaat een sneeuwjacht die zeer onaangenaam is, ook wegens de temperatuur, van minder dan -30° C.

De honden verliezen de moed en wij kunnen niet meer vooruit komen. Na een uur van grote inspanning hebben wij nauwelijks een 200 meter van de helling beklommen. Ik laat alle mannen slechts twee sleden helpen en op die manier brengen wij ze gemakkelijk tot een derde van het bovenste plateau, een punt dat we moeten bereiken, zowel in het geval dat wij de hoogte moeten beklimmen, als wanneer wij van het plateau af moeten dalen naar de oostzijde.

Wij kunnen naar de laagte terug met de honden van de twee sleden en wij trachten ze weer aan te spannen, in werkelijkheid met weinig hoop op een goed resultaat, omdat ze te talrijk en daardoor onhandelbaar zullen zijn. Daarentegen worden de sleden met elk 16 honden op die manier bijna zonder hulp der manschappen tegen de steilte opgetrokken. Om twaalf uur zijn negen van onze vervoermiddelen op het plateau op één lijn geplaatst....

Op de terugweg naar de hut hebben we voor het eerst grote moeite de honden tegen te houden, die nu ze het gewicht van de slede niet meer voelen, zich tegen elkaar ophitsen en trachten te gaan rennen, en de mannen meeslepen. Enige van hen ontsnappen aan onze handen en namen zulk een vaart, dat een van hen, die minder vlug en zwakker dan de anderen is, bijna gesmoord wordt. Toen wij ze tegengehouden hadden, maakten wij het arme dier los en lieten het voor dood achter. Maar kort daarop komt het bij en keert terug naar de hut, waar het dadelijk weer in dienst gesteld wordt. In de middaguren worden de vier andere sleden op het plateau gebracht en na de kleine averijen aan de tuigen en riemen nagezien en hersteld te hebben en nadat alles met zeildoek bedekt is, keren wij naar de laagte terug. Opdat de één of andere beer, die voorbij mocht komen, niet op ons materiaal zal letten, laten wij tot

beschikking voor zijn eetlust twee honden achter, die vastgebonden worden aan een ijshouweel, dat onder de wind bij de slede in de sneeuw gestoken is. Het zijn twee rachitische dieren, die wij besloten hebben niet op de expeditie mee te nemen, omdat zij volstrekt nutteloos zijn. Op die wijze sparen zij een wachtbeurt uit voor de manschappen, die reeds zeer vermoeid zijn. Van de twee slachtoffers, die als zoenoffer worden aangeboden, slaagt één er in zich los te maken en de hut te bereiken. De ander wordt de volgende dag ongedeed terug gevonden.

dinsdag 20 februari

Het kamperen brengt het verbruik van een dag levensmiddelen mee en om alle honden terug naar de hut te brengen zou opnieuw grote moeite geven, terwijl het de volgende dag weer evenveel werk zou kosten om ze hier terug te krijgen. Daarom besluiten wij, dat slechts twee mannen zullen achterblijven om op de dieren en het materiaal te passen en dat de anderen nog een nacht op hun veldbed zullen gaan slapen. De honden zijn bij troepen aan hun stalen touwen vastgebonden. Petigax en Fenouillet slaan de tent op en maken zich gereed om op die plek te overnachten.

woensdag 21 februari

....Wij vertrekken om 8 uur van de hut en om 9 uur zijn we bij het kamp, waar Petigax en Fenouillet reeds bezig zijn de honden aan te spannen. ....Om half elf gaan wij met 13 sleden door 108 honden getrokken op weg in een lange rij over het plateau dat voor ons ligt, en volgen wij de kust op ongeveer een kilometer van de zee. Petigax en Andresen zijn een half uur eerder vertrokken om de plek te zoeken, van waar wij kunnen afdalen op het pakijs, dat ons toeschijnt een paar mijlen meer noordelijk te zijn afgedreven.

....In een half uur zijn de 13 sleden op het drijvende ijs afgedaald. Wij groeten de Noren, die ons tot daar vergezeld hebben.... Nu hebben wij de oneindige zee voor ons en begint onze onderneming. Ik geloof dat gedurende de expeditie de hoop van een zeer hoge breedte te zullen bereiken nooit zó groot was, als toen wij de eerste schreden deden op die bevroren oppervlakte, die zoveel lijden en zoveel smart voor ons verborgen hield!

....De bloemen op het ijs die zo mooi voor het oog zijn, verwonden de poten van de honden en bieden grote tegenstand aan de ijzers van onze voertuigen, die wij aanhoudend moeten voortduwen....

....Op een plateau van vrij dik ijs slaan wij het kamp op. De honden janken en willen niet gaan liggen op die zoute oppervlakte, van het vochtige en bijzonder koude ijs, waarmee zij niet eens hun dorst kunnen lessen. De arme dieren likken om hun dorst te stillen van elkander de ijskegels af, die door het zweten op hun huid gevormd zijn. Voor ons avondeten gaan we sneeuw halen van het oude ijsveld.... Het huilen van de honden vormt een vreemd concert met het geluid van de persing dat voortdurend sterker wordt. In het zuiden is het alsof wij het geraas van een trein in de verte horen, en andere ogenblikken weer lijkt het het geluid van de zee bij storm....

....Binnen drie uur zal de zon opgaan. Nog nooit was naar het licht zo vurig verlangd. Ondertussen geloof ik dat het beter is ons gereed te maken om te kunnen vertrekken, zodra wij voor ons kunnen zien. De honden worden bij het licht der lantarens aangespannen, een lang en moeilijk werk, want de bevroren tuigen zijn zo hard als hout en daarenboven zijn ze nog in de war geraakt, doordat de honden in de nacht, toen de kettingen los waren, ze met de poten hadden opeengehoopt om er een matras van te maken. Arme dieren! Voor hen moet een

lap, een stuk papier, zelfs een blikken bus, die bij deze koude moet branden als vuur, verkieslijk zijn boven de vochtige koude van dit zoute ijs! Wij vinden Daz, die zeker de oudste hond is van de hele meute, doodgevroren. Weinige hebben hun gehele rantsoen pemmican gegeten, sommige hebben het zelfs niet aangeraakt. Wij gebruiken de koffie en de pemmican onder de tent. Ondertussen bijten de alleen gelaten honden verscheidene tuigen stuk en is er weer een vol halfuur nodig om ze zo goed mogelijk te herstellen, nadat wij een gedeelte ervan door reservetuigen vervangen hebben. Door het licht dat de voorwerpen zichtbaar begint te maken, maakt het geluid van de ijspersing minder indruk. Om acht uur kunnen we ons eindelijk in beweging zetten, en richten ons naar het noorden van het kompas.

....Nerchia, een kleine hond, die tot de meest rachitische behoort, en achter de slede is gebonden bij gebrek aan tuigen, laat zich voortsleepen. Het zal nooit de moeite waard zijn hem aan te spannen; ik laat Ole hem achter een ijsblok afmaken. niettegenstaande de hindernissen komt de karavaan vrij goed vooruit, maar nauwelijks staan wij stil om de gidsen tijd te geven een doorgang te maken, of de honden trachten te gaan liggen om zich tegen de koude te beschutten, zij gaan vechten en verwarren de tuigen en riemen. Het is een ware ellende om ze weer in orde te brengen, omdat wij voor dat werk onze wanten uit moeten trekken en dikwijls ook nog onze handschoenen. Daarbij is de kou bijna onverdraaglijk wanneer men stilstaat. Gedurende de korte tussenpozen zijn wij gedwongen voortdurend in beweging te blijven, met onze armen te slaan en onze huid te wrijven om niet te bevriezen. Omdat onder deze omstandigheden de expeditie geen kans van slagen heeft, besluit men naar de basis terug te keren, omdat als het materiaal behouden blijft, een latere poging wel succesvol kan zijn.

9 maart

Terwijl de sleden geladen werden, herstelden wij alle tuigen van de honden, die gedurende het slechte weer vrijgelaten waren en nu opgevangen en aan de ketting gelegd werden. Vier honden misten wij, waarvan er één onder de sneeuw begraven gevonden werd, de drie andere vonden wij niet, hoe we ook zochten. Misschien waren ze in een spleet gevallen gedurende de berenjachten die na onze terugkeer gehouden waren. De 10de maart begon de barometer te stijgen en het weer scheen definitief mooi te zullen blijven. Alles was gereed en men stelde vast de volgende dag te zullen vertrekken. Er had die dag een berenjacht plaats, die ons allen in grote opgewondenheid bracht, doordat een walrus verscheen, die het jagen zeer ingewikkeld maakte. Het gevolg van dit avontuur was, dat vier honden gewond werden, waarvan één ernstig, en op dat ogenblik was de berenhuid een dergelijk offer niet waard, al was het vel prachtig. Onze eettafel werd een operatietafel waarop de dokter,, door ons allen geholpen, de scheuren dichtnaaide, die door de klauwen van het wilde dier en door de tanden van de walrus onze honden toegebracht waren....

zondag 11 maart

Na een overvloedig ontbijt gebruikt te hebben, beginnen wij om acht uur de honden aan te spannen. Eén der gewonde dieren van gisteravond verkeert in zulk een ongelukkige toestand, dat hij geen dienst kan doen, dus blijven er 103 over. Voor de slede van de derde groep, die voorzien is van de beste dieren, worden slechts zeven honden gespannen, terwijl er negen voor enkele van de eerste groep gespannen worden., die de kleinste en minst sterke dieren heeft.

....De zoutfiguren die op het nieuwe ijs gevormd zijn, vermoeien de honden en de mannen zijn gedwongen zich voor de sleden te spannen om mee te helpen. ....Tegen elf uur hebben wij het oude ijs bereikt, dat zeer ongelijk is. ....Even na twaalf hebben wij de Noren teruggezonden, die geen deel van de karavaan uitmaken, en het is daardoor nog moeilijker geworden de

sleden vooruit te krijgen.... Daardoor was het bijna vier uur toen de tenten opgeslagen werden. Alle mannen en dieren zijn zeer vermoeid, maar in de beste toestand.

maandag 12 maart

Om half zes worden de manschappen geroepen en er zijn drie uren nodig voor men klaar is om te vertrekken. Wij hebben wat moeite met het oversteken van een aantal kanalen, waarvan enkele eerst deze nacht bevroren zijn en daardoor niet overgetrokken kunnen worden. Andere zijn sinds gisteren bevroren en met niet zeer sterk ijs bedekt. Bij het oversteken van een dezer kanalen, dat zeer breed was, zakt een slede door het ijs, misschien door onoplettendheid van de begeleider. Het doorzakken heeft niet zeer snel plaats, integendeel, het gaat zeer langzaam en begint bij het achtereind van de slede. Ik roep tegen de man dat hij zich verwijderen moet, om het gewicht op het ijs er omheen niet te vermeerderen. Nadat wij op handen en voeten tot de honden gekropen zijn, binden wij een stuk touw aan het uiteinde van de riem en aan dit touw maken wij ons met vieren of vijven achter elkaar vast, telkens op een meter afstand van elkaar, teneinde ons gewicht over verschillende punten van het ijs te verdelen. Op die manier breekt het niet, al buigt het onder onze voeten, en wij kunnen gemakkelijk de slede op sterker ijs trekken. Dinsdag 13 maart zend ik de hulptroep terug met een slede getrokken door vijf dieren, waaronder de weinige vrouwelijke exemplaren van de meute; voor ons blijven 98 honden over.

vrijdag 16 maart

Wij hebben een slechte nacht door de grote koude doorgebracht. De temperatuur moet beneden de -52°C of -53°C gedaald zijn.... Van nacht is een poot van een onzer beste honden, Basket genaamd, bevroren. Hij was in een ketting verward geraakt. Wij spanden hem toch aan, en het arme dier blijft gewillig trekken op drie poten.... Wanneer het bevel tot kamperen is gegeven, kiest Petigax, die voorop gaat, een geschikt punt uit.... Tussen de sleden, waar geen tenten staan, worden de kleine stalen kabels uitgespannen, waaraan vervolgens de honden dadelijk gebonden worden wanneer ze uitgespannen zijn. En zo wordt het kamp gevormd. Het is een werk dat nu vrij snel verricht wordt, niettegenstaande het vechten van de honden, die van het ogenblik dat zij verenigd zijn en niets uitvoeren, gebruik maken om hun antipathieën te luchten, door tegen elkaar te grommen en te vechten en ten nadele van een ander te gaan liggen op een manier die hun het gemakkelijkst voorkomt.

Terwijl de mannen ze losmaken van de tuigen, die altijd verbonden blijven aan de vaste riemen van de sleden, en ze aan de stalen kabels vastleggen, haalt Savoie het slachtoffer weg, dat door mij aangewezen wordt, en doodt het op enige afstand van het kamp met een slag van het houweel die nooit faalt, snijdt het dier snel open, vilt het en verdeelt het in 10 porties, die hij aan de honden uitdeelt, die reeds bestemd zijn om hetzelfde lot te ondergaan. Het zijn die, welke zich minder sterk tonen en minder weerstandsvermogen bezitten. ....Vanavond zijn wij laat in de slaapzak gekropen. Wij wilden beproeven de poot van Basket te redden, want het zou ons te veel spijten hem te doden, en na het eten kwellen wij het arme dier lange tijd met lauw water en krachtige massages, echter zonder enig resultaat....

dinsdag 20 maart

Tegen negen uur, een half uur eerder dan wij, laat ik Petigax en Fenoillet vertrekken met een slede, waarvoor de beste honden gespannen zijn. Ik heb veel vertrouwen in de bekwaamheid en in de voorzichtigheid van deze twee mannen. Zij werken om de weg gereed te maken, onafhankelijk van de karavaan.... Het gros van de karavaan behoeft dan niet meer stil te staan om te wachten totdat de weg gereed is, en zo zal ook vermeden worden, dat het tuig door de

honden in de war wordt gebracht, wat een nieuwe bron van verfraging is voordat men weer vertrekken kan na elk, zelfs het kortste oponthoud....

Een hond van de tweede groep is sedert twee dagen ontvlucht en laat zich nit meer vangen. Hij volgt de karavaan of gaat voorui op een eerbiedige afstand, maar de andere honden blaffen woedend wanneer zij hem zien en trachten hem na te lopen, waardoor een grote verwarring in de karavaan ontstaat. Wanneer wij vanavond de vluchteling niet kunnen vangen, zal ik op hem schieten, omdat hij aanleiding geeft tot een bijna voortdu-rende wanorde.

vrijdag 23 maart keren Querine, Ollier en Stökken terug naar de basis. Cagni gaat met vier man verder naar het noorden.

zaterdag 24 maart

De beruchte hond, die voor een paar dagen in het begin van de week deserteerde, is vandaag nog voortvluchtig, maar deze avond wordt hij gevangen. Het is een mooi en sterk dier, zodat het jammer is hem te doden. De dokter neemt het op zich hem te leren gehoorzamen. Hij begint met hem op buitengewone wijze vast te leggen aan twee kettingen en haalt daarenboven het ijzertouw door zijn halsband heen. Na het eten ziet hij hem bezig pogingen doen te ontsnappen en om zijn dressuur te beginnen, slaat hij hem onbarmhartig met het overblijfsel van een slede-ijzer. Overtuigd dat hij het dier een gezonde, onvergetelijke les heeft gegeven, keert onze dokter naar de tent terug en kruipt in de slaapzak. Gedurende de nacht breekt de hond de twee kettingen, bijt het stalen touw, een riem en het uiteinde van het ijzer van een slede stuk, waarbij hij vastgebonden was, en door een ongelooflijk werk met zijn tanden ontsnapt hij, na zoveel beschadiging aangebracht te hebben, dat bijna een uur verloren gaat met het repareren. Hij was echter hiermee nog niet tevreden, en als om zich te wreken op de dokter, maakt hij een gat in de tent van de tweede groep en steelt er de boter, die voor het ontbijt van deze afdeling bestemd was. Als wij wakker worden, wordt Cavalli, die met zijn manschappen een mager ontbijt moet gebruiken, door ons allen uitgelachen. De avond daarop boet het ongelukkige dier voor dit misdrijf met zijn leven.

Zaterdag 31 maart keren Cardeni en Savoie terug naar de basis. Cagni trek verder met 6 sleden en 49 honden.

zondag 1 april

....Wij zijn bezig de honden aan te spannen, maar moeten er mee ophouden wegens de al te heftige wind en de sneeuwjacht, die ons verhindert op dertig passen afstand te zien.... Om vier uur is de wind een weinig verminderd. Ik ga naar buiten, maar ik zie niets op een paar passen afstand, want de sneeuw wordt nog altijd door de wind van de grond opgejaagd en daarenboven valt er nog een dichte sneeuw. De honden zijn begraven en men ziet niets van hen dan de zwarte punt van hun neus, die tegen de witte sneeuw afsteekt. Zij moeten wel bijzonder gelukkig zijn over deze onverwachte rust, te oordelen naar de onverwachte stilte, die de gehele dag onder hen heerst.

Ik wacht nog een uur, maar als ik dan zie dat het weer niet verandert, besluit ik er van af te zien nog deze avond te vertrekken, en ik maak het middageten met iets meer dan twee rantsoenen klaar.... ook aan de honden laat ik slechts een half rantsoen pemmican geven.... Ik heb de hoeveelheid pemmican die voor ons overblijft, nauwkeurig berekend, en hoeveel dagen zij duren zal. Het is een vrij ingewikkelde berekening, want de verdeling van de levensmiddelen moet zo geregeld worden, dat dagelijks de vracht van de honden vermindert,

terwijl daar tegenover moet staan dat hun aantal achtereenvolgens beperkt wordt tot het strikt noodzakelijke om de sleden gemakkelijk te kunnen voorttrekken. Natuurlijk wisselt het aantal honden dat wij moeten overhouden af, al naar de toestand van het ijs, en de lengte van de mars; daar we deze twee condities niet vooruit kunnen weten, moet ik de berekeningen wat ruim maken. Ik zie echter met genoegen, dat ik geen enkele reden tot bezorgdheid hieromtrent behoef te hebben. Gisteravond is Canepa begonnen met de vervulling van het onaangename maar toch noodzakelijke ambt van slachter. Morettino, een kleine zwarte hond, waarvan ik nooit gedacht zou hebben dat hij waard zou zijn zo lang gespaard te worden, was mank geworden en werd daarom gedood. Al was hij een der kleinste dieren, toch werden er nog 11 rantsoenen van hem verkregen.

Wij hebben nog 48 honden, die alle zeer goed zijn en waarvan een dertigtal werkelijk groot en sterk is. Half juni zullen wij nog 12 goed gevoede dieren kunnen hebben. Het is meer dan wat we nodig zullen hebben, want omtrent die tijd zouden wij beginnen met van honger te sterven, als wij nog niet terug op het eiland waren. Maandag 2 april lukt het in de middag een weinig noordwaarts te trekken, maar tegen vier uur moet men in de sneeuwstorm weer halt houden.

woensdag 4 april

Nog steeds in de tent opgesloten.... Enige sleden, die minder beschut waren, zijn geheel door sneeuw bedekt. Wij hebben de weinige honden, die er niet in geslaagd waren zich zelf te bevrijden, van de touwen losgemaakt uit angst dat ze stikken zouden. Het is de vierde dag met slecht weer.... Aan de honden heb ik het geheel rantsoen laten geven, wat niet moeilijk was, want bij ons eerste geroep kwamen de arme dieren in grote haast toelopen.

donderdag 5 april

Kort voor middernacht begint de wind werkelijk te bedaren.... Verscheidene uren hebben wij moeten werken om al ons materiaal uit de sneeuw te bevrijden en pas om zeven uur zijn de honden aangespannen. Petigax en Fenouillet gaan met hun slede op weg, terwijl Canepa en ik de tent opvouwen en opladen.

Ik dacht dat de honden zwak zouden zijn, omdat ze sedert gisterochtend niet gegeten hadden. Daarentegen zijn ze nog nooit zo vurig, zenuwachtig en wild geweest; zij spannen al hun krachten in om de slede van Petigax te bereiken, die ze in de verte zien, en ondertussen vordert de karavaan snel al is het terrein zeer golvend. In tegenstelling tot wat wij gevreesd hadden is de sneeuw goed, omdat de wind haar hard en vast gemaakt heeft. Tegen half negen sta ik een paar minuten stil achter een pas gevormde ijsrug om de afstand tot de voorhoede te vergroten en om de honden wat tot bedaren te brengen. Daarna laat ik een slede voorttrekken dwars over de weg, die door de twee gidsen is voorbereid en bemerk, dat op dat punt een spleet gevormd is, die groter wordt. Door een lichte beweging der ijsvelden is de overgang ongelijk geworden, en de tweede slede slaat om onder het oversteken. Het is die met de slaapzak en de tent, welke vrij zwaar is. Wij verliezen wat tijd met haar overeind te zetten en weer in beweging te krijgen. Ondertussen is de opening ongeveer een meter breed geworden. Ik glij er in, en wanneer Canepa mij niet bijtijds een hand gegeven had, zou ik een volledig bad genomen hebben.

De derde slede met een kajak overkomt nog iets ergers: Ik had aan het voorste einde van haar riem een touw gebonden en hiermee trok ik, vanaf de kant waar ik de slede wilde hebben, de honden en de slede vooruit, terwijl Canepa aan de andere kant duwde. De eerste vier honden springen over de spleet, de andere aarzelen en verzetten zich met al hun kracht om te springen, zodat ze degene die er al over gesprongen zijn in het water trekken, en door deze

worden zij op hun beurt er in meegesleept. Alle zijn op het punt van verdrinken onder de slede, die aan de handen van Canepa ontsnapt is, en in de opening is gevallen. Maar gelukkig is zij met de voorste uiteinden in de dikte van het ijs blijven haken en lukt het mij de riem, waarin de arme dieren verward zijn, door te snijden. Door ze na elkaar beet te pakken slagen wij er in ze aan wal te krijgen, trillend en verstijfd. Daarop trachten wij de slede van de opening weg te krijgen, die langzamerhand breder en breder wordt, maar het lukt ons niet, hoezeer wij ons ook inspannen. Ik kom dan op de gedachte de kajak te lossen om de inhoud te redden, maar terwijl wij dit werk aanvangen, beginnen de oevers van het kanaal elkaar te naderen en duwen de slede terug, die wij kort daarna eindelijk in veiligheid brengen.... Enige van de honden die in het water waren gevallen, was het gelukt te ontvluchten, al hadden wij ze aan een stuk ijs vastgebonden. We verliezen nog meer tijd met ze te vangen en met het op orde brengen van de tuigen en van de doorgesneden riem, zodat we pas tegen half elf ons weer op weg kunnen begeven.

.... Vanavond hebben wij Giasone gedood, een uitstekende hond, die ongelukkigerwijs zo toegetakeld was door de anderen, dat wij hem van ochtend niet konden aanspannen en hem voor dood lieten liggen, daar wij geen tijd wilden verliezen met hem te slachten om het vlees te gebruiken. Het arme dier sleepte zich met moeite voort, bereikte ons waar wij stil hebben gestaan om het ongeluk met de sleden en bleef ons vervolgens gedurende de hele mars volgen. Deze dieren hebben zo een levenskracht, dat hij misschien in een paar dagen hersteld zou zijn, maar wij kunnen ons de weelde niet veroorloven van zieken te hebben. Gedurende de laatste vier dagen had Canepa zijn ambt van slachter niet vervuld. Al gebruikten wij slechts het halve rantsoen, is ondertussen het gewicht dat moet worden voortgetrokken aanzienlijk verminderd tot 70 kg, en gedurende enige dagen zullen andere dieren opgeofferd moeten worden.

De keuze van het slachtoffer wordt hoe langer hoe moeilijker en onaangener. In het begin ontdekten wij ons van de zwakste dieren, daarna van die welke het minst gewillig trokken. Vervolgens van die welke de onverbeterlijke gewoonte hadden aan de tuigen en riemen te knagen of 's nachts ontsnapten om zich de volgende dag niet te laten vangen. Het was eigenaardig de slimheid van die dieren op te merken, die steeds tussen de andere lagen, maar nauwelijks zagen ze ons de tent uit komen en de sleden in orde brengen, of zij ontsnapten en verborgen zich dikwijls achter een verhevenheid van het ijs. Ik heb opgemerkt dat na de meest vermoeiende tochten het aantal van deze rakkers het grootst was. Nu hebben wij slechts zelden de tijd te verliezen om ze te vangen, misschien omdat ze tammer geworden zijn, of omdat ze begrepen hebben, dat ze in ieder geval het rantsoen moeten verdienen. Wij hebben er echter één, die wanneer hij los is, zich alleen door Petigax laat grijpen, aan ieder ander van ons ontsnapt hij, of hij bijt. Maar het is zulk een sterk en verder zo gewillig dier, dat ik hem wil behouden. Het vlees wordt nu door de overgebleven dieren bijna met meer graagte gegeten dan de pemmican, ook wanneer het nog warm is, terwijl in 't begin de weinige honden die het gewillig aten, wachtten tot het bevroren was.

Na het eten hebben wij de riemen en tuigen in orde gebracht; vooral de laatste verkeren in droevige toestand. In dagen dat de honden zenuwachtig zijn, zoals vandaag, breken ze bij dozijnen tegelijk, en het kost veel tijd ze onderweg te herstellen.... maar de tuigen verminderen maar al te zeer, sneller dan de dieren.

maandag 9 april

De honden zijn sedert gisteren zeer vermoeid, verscheidene van de beste hebben niet gegeten

en wij zijn daarover allen zeer bezorgd. Het zou een ramp zijn, wanneer ons hun hulp ging ontbreken, want die is onmisbaar, zowel om voort te trekken als om terug te keren.

donderdag 12 april

....De honden worden moe op het zout, maar wij lopen flink door zonder oponthoud en juist in de gewenste richting. Wanneer wij overvallen worden door een hevige persing terwijl we in het midden van het meer zijn, zou het slecht met ons aflopen en daarom sporen we de honden, die bijna niet meer kunnen van vermoeidheid, steeds meer aan. Vooral die, welke voor de slee met de slaapzak en de tent gespannen zijn, zijn geheel uitgeput. Moro, die bij het voorste span hoort, een sterk en gewillig dier, heeft een eind tong uit z'n bek hangen en reutelt, maar blijft uit alle macht trekken. Canepa spant zich voor deze slee om te helpen trekken, ik drijf de andere vier voort terwijl ik de honden met een dik stuk touw sla, en eindelijk rennen wij verder, omdat we op enkele punten de dunne ijslaag van het meer zien breken en het water snel naar boven zien dringen door de spleten. Om kwart over vier bereiken mensen en dieren hijgend een streek met sterker ijs, die de oever van het meer vormt.

....De honden zijn vermoeid, maar dankzij enkele slagen trekken zij zeer goed en zo gaat het tot negen uur steeds flink verder.

zaterdag 14 april

....De sneeuw die deze nacht gevallen is, maakt de weg buitengewoon slecht en de honden, die reeds zeer vermoeid zijn, willen niet trekken en staan elke vijftig passen stil. Wij moeten ze slaan om ze vooruit te krijgen, en dat telkens op gang brengen van de sleden, terwijl de honden niet op bevel aantrekken, is een buitengewoon zwaar werk, dat de lendenen pijnlijk maakt. Wanneer een slede heeft stilgestaan, is het moeilijk voor de honden deze van haar plaats te krijgen, want de ijzers gaan dadelijk vastzitten aan de sneeuw. Daarom moet men zich bukken om de ijzers beet te pakken en de slede van achteren of voren even op te lichten, of wel moet men haar van links naar rechts bewegen en ondertussen de honden doen aantrekken.

Het geluid om ze te doen voortgaan, dat Trontheim ons heeft geleerd, is "prrr" en om ze stil te doen staan "sass". Gewoonlijk gehoorzamen goed gedresseerde honden zoals de onze, vrij goed op deze bevelen. Maar vandaag kunnen wij mooi "prrr" roepen, zij nemen het zeer kalm op, de een trekt, de ander niet en de slede komt niet op gang. Wij moeten ons dan een tweede keer bukken en zelfs een derde keer om de slede op te lichten, voor die eindelijk vooruit gaat.

We uiten een zucht van verlichting, maar de slede die er op volgt is op haar beurt stil gaan staan en opnieuw moeten wij met "prrr, prrr" beginnen. Wanneer men bedenkt dan Canepa en ik er vijf vooruit moeten laten gaan, dan kan men zich voorstellen hoe vaak wij die dag hebben moeten bukken en duwen en terugkeren en vooruitlopen om te zorgen dat niet de gehele karavaan stil stond. Dit is het gevolg van de grote inspanning voor de dieren van de vorige dagen. Om ze niet geheel uit te putten, kamperen wij vóór acht uur.

zondag 15 april

....men ziet niets en het zou onmogelijk zijn op mars te gaan. Het spijt me niet bijzonder, want

ik denk dat de honden moeilijk zonder een rustdag verder kunnen gaan. Gisteravond hebben maar weinige hun pemmican gegeten, een duidelijk bewijs van hun overgrote vermoeidheid.

zondag 22 april

Wij hadden gevreesd dat de honden vermoeid zouden zijn, maar zij lopen best, lopen een uur en daarna vijf kwartier aan één stuk zonder een enkel ogenblik stil te houden, daarna vijf minuten rust, die ik hun met het horloge in de hand geeft, en ze gaan weer even fris verder als bij het vertrek. Het is waar, dat de sleden zeer licht geladen zijn, de zwaarste die altijd die met de slaapzak is, weegt nog geen 200kg. Maar het is ook zeker dat wij door de dagelijkse ter dood veroordelingen, niets dan uitstekende honden hebben, die daarenboven goed geoefend zijn en bij ondervinding weten dat, wanneer zij uit luiheid langzamer lopen, op onze kreten een goed pak slaag volgt.

Woensdag 25 april bereikt de expeditie de hoogste breedtegraad ooit: 86°31'. Het record van Nansen is overtroffen. Voorbereidingen voor de terugkeer worden getroffen. ....Na deze uiterste noordelijke grens bereikt te hebben begin ik aan de terugtocht met 30 dagen levensmiddelen, 200 rantsoenen pemmican, 4 sleden en 34 honden met 300 rantsoenen.

vrijdag 27 april

....Wij kunnen nu die merkwaardige afstanden afleggen, vooreerst omdat wij slechts vier sleden hebben en voorts wegens de sporen die Messicano, de voorhond, zelfs vandaag nog heeft weten te volgen, ook waar ze door de wind geheel uitgewist waren. Het is een klein wit dier, met grote schrandere ogen, waaraan wij deze naam gegeven hebben om het vele wollige haar, dat zijn poten als een pantalon bedekt, die naar beneden breder wordt. Sedert het vertrek van de Teplitzbaai heeft hij altijd de eerste plaats voor de eerste slede ingenomen, omdat hij beter dan een der andere de persoon naliep, die de karavaan vooruitging, hem van het begin af aan volgde zonder af te wijken, en steeds gehoorzaamde aan het bevel van vertrekken of stilstaan. Al is hij minder sterk dan de andere, toch trekt hij altijd mee en werpt zich op de honden van de andere sleden, die soms wanneer ze het kamp bereiken hem trachten voorbij te komen. Men zou zeggen dat hij het gewicht van zijn positie beseft en er na-ijverig op is.

Sedert wij de terugkeer zijn begonnen, loopt de gids bij wie de eerste slede hoort, daar achter en laat het aan de hond over de sporen te volgen. En Messicano galoppeert als een troikapaard met de kop steeds omlaag op de sneeuw. Soms verliest hij het spoor, dan loopt hij langzamer en keert zich om, alsof hij hulp inroept bij de gids. Deze roept hem toe en Messicano spant zich op een bepaald dwaze manier in. Hij jankt, loopt heen en weer met de tong uit de bek tot hij de weg terug gevonden heeft. Dan slaat hij weer rennend de goede richting in en volgt die dan dikwijls gedurende lange einden waar het voor ons onmogelijk zou zijn een teken van onze vroegere tocht te vinden. Het is des te merkwaardiger dit kostbare talent van Messicano, omdat deze honden zeer weinig reuk hebben.

maandag 30 april

....Gisteren en vandaag heb ik geen honden laten doden en zo zal ik nog enige dagen handelen om snel voort te blijven marcheren, zolang het ijs gunstig is. Wij hebben 30 dieren en een vracht van nog geen 700kg, de sleden inbegrepen. Daarom hebben de honden, behalve dat zij zeer uitgezocht zijn, ruim een derde minder te trekken dan bij het vertrek uit de Teplitzbaai. Wanneer wij weer in de séracs zijn, zal ik

het aantal van hen verminderen om niet te snel de pemmican te verminderen en om later geen gebrek te lijden.

vrijdag 4 mei

In het begin van de mars volgen wij een kanaal, dat van het noorden naar het zuiden loopt. De honden moeten een walrus of een zeehond opgemerkt hebben, want opeens rennen ze alle pijlsnel en woedend blaffend op het kanaal af. De slede valt om, de streng breekt en ze staan niet stil vóórdát ze in het water zijn. Wij hebben grote moeite om de andere honden tegen te houden en wij verliezen een twintig minuten om de karavaan weer in orde te brengen.

zaterdag 5 mei

...Vanavond hebben wij ons verenigd om de hond te kiezen, die gedood moest worden; Alleato werd ter dood veroordeeld, een goede sterke hond. Wij weten niet meer welke honden uit te zoeken, want de 28 die ons overblijven, trekken alle zeer goed en zijn alle dik met uitzondering van Messicano en Pecorella, een ander dier van het type van Messicano en ook uitstekend geschikt om voorop te gaan.... Nu wordt door het kleine aantal dieren dat ons overblijft, het dagelijkse vermindering ervan, die niet in verhouding staat tot de vermindering van gewicht, merkbaar, want het verbruik belooft nog geen 20kg per dag, wanneer aan alle het volle rantsoen wordt gegeven.

donderdag 17 mei

Ik stond met de karavaan stil om een zonwaarneming te doen, terwijl Fenouillet doorliep om de weg te wijzen. Toen wij weer op weg gingen, volgde de eerste slede de rand van het kanaal, en opeens renden de honden, die Fenouillet voor hen uit zien lopen, recht op hem af om hem te bereiken, in plaats van zijn sporen te volgen, die een grote bocht aangaven. Bedrogen door de sneeuw, die een zeer dunne ijslaag bedekt, vallen zij onverwachts in het kanaal. Alle dieren en de helft van de slede liggen in het water. De honden trachten zich te redden door op de slede te klimmen, die daardoor nog gemakkelijker zinkt. Nog een ogenblik, en alles zal weggezonden zijn. Petigax, die op korte afstand volgde, rent er heen en bereikt de slede. Terwijl hij de uiteinden van de ijzers grijpt, die alleen boven water uitsteken, roept hij wanhopig om hulp, want hij voelt dat hij niet langer het grote gewicht zal kunnen tegenhouden, dat ook hem in het water trekt. Gelukkig komen wij bijtijds en trekken de slede en de dieren op het ijs.

vrijdag 25 mei

...Ik laat Pecora slachten, da laatste hond met lang haar die ik had overgehouden, Messicano uitgezonderd. Ik had hem tot nog toe meer om zijn goede eigenschappen als voorhond bewaard dan om zijn kracht, maar nu is het met hem gedaan. Al de dieren met lang haar waren over 't algemeen minder wild en handelbaarder dan de andere, maar daarentegen hadden ze minder weerstandsvermogen. Canepa verdeelt het magere karkas van Pecora in 18 porties, want 18 honden blijven nog over. Wij hebben nog 17 kg pemmican voor hen, levensmiddelen voor drie dagen met beperkte uitdeling, die mij met het vlees van een paar dieren in staat zullen stellen er 16 tot het eind van de maand in leven te houden. Ik bewaar voor ons de pemmican van betere kwaliteit, die oorspronkelijk bestemd was voor de honden.

zaterdag 26 mei

...Zolang we vuur hebben, zullen wij de ontberingen niet zo voelen, vooral als wij ze ons langzamerhand opleggen, zoals wij doen. Na 20 dagen zullen we nog acht honden kunnen hebben, die voldoende zijn voor twee sleden, waarop wij slechts 125 kg behoeven te laden, door een deel van de kleding en de slaapzak achter te laten. In die omstandigheden zullen we

ons dus tegen de 16de juni bevinden en we zullen tegen die tijd nog 12kg pemmican hebben, wat genoeg is om desnoods tot de twintigste te leven.... En dan, hebben wij niet in uiterste nood onze arme honden? De laatste acht zullen ons nog gedurende drie weken in leven kunnen houden....

zaterdag 2 juni

....De honden hebben sinds meer dan 40 uur niet gegeten. Giandua die dik en vet is, wordt gedood. Nu moeten de zwaarste dieren gedood worden om het grootste aantal rantsoenen te verkrijgen. Door aan de overlevenden elke veertig uur eten te geven, hoop ik aan drie van deze dieren gedurende acht dagen genoeg te hebben. De negen kilogram pemmican die van hun voedsel overblijft, zal, ik voor ons houden.

zondag 10 juni

Wij zijn werkelijk uitgeput, ook de honden zijn zeer vermoeid en gedurende de laatste marsuren moesten ze met slagen voortgedreven worden. Het is waar dat de arme dieren sinds 50 uur niet gegeten hebben. Ladro wordt gedood, en in de ketel doen wij het hart, de nieren en een bout, die wij werkelijk in alle ernst heerlijk vinden, zonder dat wij onszelf geweld aandoen. Na het goed afgeschraapt te hebben vormt het been van de bout, de kop de ingewanden en de huid het maal van de twaalf honden die ons overblijven. Het overblijvende van het slachtoffer wordt in een kajak geborgen en zal morgen voor ons middagmaal en overmorgen voor dat van allen dienen.

dinsdag 12 juni

....Wij zijn zeer vermoeid door de mars, die in gewone omstandigheden al vermoeiend genoeg geweest zou zijn, maar in 't bijzonder voor ons, die zwak en uitgeput zijn. Ook de honden schijnen niet meer te kunnen trekken, al heb ik hun gisteren de overblijfselen van het laatste slachtoffer laten geven. Wij kamperen, en het middagmaal wordt klaar gemaakt van het nog warme vlees van de arme Fido, die de minst vermagerde van onze honden was....

Woensdag 13 juni bereiken ze Ommaney-eiland:

....In de tent teruggekeerd gebruiken wij een overvloedige maaltijd van hondenvlees en wij strekken ons daardoor zeer voldaan uit. Vijfentachtig dagen hebben wij niet geslapen op vaste grond, die niet onderworpen is aan de grillen van wind en stroming....

zaterdag 16 juni

....Mijn persoonlijke vriend Grasso wordt opgeofferd, omdat hij zijn naam nog eer aan doet: zijn vlees is overvloedig en uitstekend. Deze hond, een geschenk van dokter Nansen te Christiana, was op de Fram geboren op een breedte van 85' en kon zijn zeer nuttige leven niet beter eindigen....

zondag 17 juni

....Vanavond hebben wij weer het middagmaal klaargemaakt met het vlees van Grasso, waarvan nog een bout en een schouder overblijft voor morgen; nog negen honden hebben wij over en zij moeten nog lang mee, want ook de pemmican raakt op, we hebben nog 9kg.

....Hoe zuinig we ook zijn, toch zal zaterdag de pemmican geheel verbruikt zijn en zullen wij zes honden en het zout over hebben. We zullen dan ook geen enkele ketel meer hebben. De ketel die we gebruikten is bijna onbruikbaar; hij lekt aan alle kanten en elk ogenblik verwachten we dat de bodem er uit zal vallen....

zaterdag 23 juni

....De gehele steile helling is bedekt met duizenden en duizenden drukke levendige krabbenduikers, die ons door hun luid geschreeuw een ijspersing hadden doen vrezen. Wij hebben tien minuten diep bewogen stilgestaan: we zijn werkelijk op Rudolfeiland op weinig mijlen afstand van de hut, van onze metgezellen!

Wij hervatten onze mars en volgen naar het westen de steile kust.... Om de Teplitzbaai te bereiken zouden wij nu weer over het pakijs moeten trekken.... Ik trek liever de gletsjertong over; om die te beklimmen moeten we al onze krachten verzamelen, want de sleden hebben de neiging terug te glijden naar de plek waar de gletsjer in zee valt. Petigax en ik spannen ons voor een slede, en Fenoillet en Canepa voor de andere en in iets minder dan een half uur hebben wij het moeilijkste gedeelte van de beklimming achter de rug. Er zijn spleten en Petigax, die de weg aan de honden aangaf, is bijna in een ervan gevallen.

....Het is zes uur 's ochtends. Wij geven aan de honden de beenderen van het laatste slachtoffer, beenderen waarvan voor ons maal reeds al het vlees weggekrabt is....

Wij dalen af langs de gletsjer, die vol spleten is. De Stella Polare zit nog altijd vast op haar plaats. We beginnen zwarte punten te zien, die zich bewegen, en versnellen onze pas. Nu onderscheiden we reeds de mannen.... Enige minuten daarna liggen we in elkaars armen. Ik druk de mannen de hand. Hans zegt tegen mij: "Weet U het, Querini is nog niet teruggekeerd!" Ik zie Cavalli als wezenloos aan, hij buigt het hoofd.

Een aantal honden wordt mee genomen naar Italië
